

Prevenција: Školski preventivni program

Provoditelj: Antuna Branka Šimića

Godina provedbe: 2019

Kratki opis programa

Osnovni cilj školskog preventivnog programa je stvaranje odgojno-obrazovnog okruženja koje je emocionalno i intelektualno obogaćivati učenike, povećavati senzibilitet i podizati razinu znanja učenika, roditelja i učitelja o opasnosti zlouporabe sredstava ovisnosti te nekontroliranog korištenja elektroničkih medija. Zajedničkim djelovanjem roditelja, Škole i ostalih nadležnih službi osposobiti učenike za donošenje zdravih i odgovornih odluka te ih poticati na primjenu znanja i sposobnosti u svakodnevnim problemskim situacijama.

Sažetak programa

Osnovni cilj školskog preventivnog programa je stvaranje odgojno-obrazovnog okruženja koje je emocionalno i intelektualno obogaćivati učenike, povećavati senzibilitet i podizati razinu znanja učenika, roditelja i učitelja o opasnosti zlouporabe sredstava ovisnosti te nekontroliranog korištenja elektroničkih medija. Zajedničkim djelovanjem roditelja, Škole i ostalih nadležnih službi osposobiti učenike za donošenje zdravih i odgovornih odluka te ih poticati na primjenu znanja i sposobnosti u svakodnevnim problemskim situacijama. Školski preventivni program obuhvaća nekoliko podprograma:

1. Program o učenju mentalnog i fizičkog zdravlja
2. Program prevencije nasilja
3. Program prevencije elektroničkog nasilja
4. Program razvoja socioemocionalnih kompetencija kod učenika
5. Program razvoja vještina upravljanja svojim učenjem
6. MAH 1 i MAH 2 (programi prevencije nasilja i ovisnosti u suradnji s PU Zagrebačkom)
7. Profesionalno informiranje i usmjeravanje učenika

U okviru školskog preventivnog programa provodimo s učenicima radionice, predavanja i ostale oblike preventivnog rada. Programom o učenju mentalnog i fizičkog zdravlja obuhvaćeni su svi učenici od 5. do 8. razreda na satovima sata razrednika, prirode i biologije te tjelesne i zdravstvene kulture tijekom cijele školske godine.

Plan aktivnosti za učenike:

- ostvarivanje odgojno-obrazovnih ciljeva i osposobljavanje kroz sadržaje rada razrednika s razrednim odjelom (teme: Pravilna prehrana, Promocija odgovornog ponašanja, Utjecaj medija i vršnjaka prema sredstvima ovisnosti, Vršnjaci koji pritisak i samopoštovanje, Slobodno vrijeme)
- ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda kroz sadržaje nastavnih predmeta prirode, biologije i TZKa (osnivanje sportskih skupina, razvijanje fizičke kondicije, poučavanje o osposobljavanju i unapređivanju zdravlja, poučavanje o poremećajima hranjenja, razvijanje zdravstveno-higijenskih navika, izvannastavne aktivnosti, organiziranje natjecanja i aktivnosti)
- ostvarivanje odgojno-obrazovnih ciljeva i osposobljavanje kroz pedagoške radionice (Uloga i utjecaj medija, Prevencija rizičnog ponašanja – alkohol, Droga – utjecaj na pojedinca, obitelj i zajednicu)
- Obilježavanje važnih datuma – Mjesec borbe protiv ovisnosti (15. studenog – 15. prosinca); Svjetski dan mentalnog zdravlja, Svjetski dan AIDS-a, Svjetski dan borbe protiv alkoholizma, Svjetski dan nepušenja – izrada plakata i uređivanje panoa škole
- Ostvarivanje odgojno – obrazovnih ciljeva i zadataka kroz predavanje PUZ u sklopu MAH 2 programa

Plan aktivnosti za roditelje:

- Problemi nasilja i ovisnosti s aspekta policijskog postupanja – MAH 2

Roditelje obavijestiti o programima prevencije u koje su uključena njihova djeca, 6. razredi (30. 9. 2019.).

Plan aktivnosti za učitelje:

Edukacija učitelja i ostalih djelatnika škole o prepoznavanju pojedinih opojnih sredstava, te o strategijama prevencije. Pomoć stručnih suradnika u učiteljima u organizaciji i izvedbi radionica i nastavnog gradiva; na Razrednim i Učiteljskim vijećima analizirati problematiku učenika i nepovoljne obiteljske situacije, te dogovarati zajedničke strategije djelovanja.

Programom razvoja socioemocionalnih kompetencija kod učenika obuhvaćeni su učenici 4. razreda. Provodi se kroz osam radionica za učenike. Svaka radionica ima svoje dodatne specifične ciljeve. Osnovna je namjena programa Razvoj životnih vještina - emocionalno i intelektualno obogaćivati učenike te ih poticati na primjenu znanja i sposobnosti u svakodnevnim problemskim situacijama. Pomažu i djecu tim vještinama, razvijamo njihovu emocionalnu inteligenciju i odgajamo djecu koja će se lakše nositi s emocionalnim pritiscima modernoga doba.

Programima prevencije različitih oblika nasilja među vršnjacima želi se modificirati i preusmjeravati problematiku ponašanje djece u tzv. društveno prihvatljivo ponašanje. Programi su namijenjeni svim učenicima od 1. do 8. razreda, roditeljima i učiteljima. Od školske godine 2018./2019. u Školi se provodi CAP program – program prevencije zlostavljanja djece. Namijenjen je svim učenicima drugog i trećeg razreda, njihovim roditeljima i svim djelatnicima škole.

Plan aktivnosti za učenike: Radionice za učenike na satovima razrednih odjela kroz metode suradničkog učenja (rad u paru, manjim skupinama ili timski rad), rješavanje radnih listića, diskusiju, igranje uloga, pantomime, učenje uz igru, vježbe opuštanja, samostalno rješavanje problema, izrada plakata i tematsko uređenje škole. Obilježavanje važnih datuma - Međunarodnog dana nenasilja; Dan ružičastih majica; Dan sigurnijeg interneta.

Plan aktivnosti za roditelje:

- Problemi nasilja i ovisnosti s aspekta policijskog postupanja –MAH 2

- Predavanje na roditeljskom sastanku (2. razredi – prevencija zlostavljanja djece/ CAP program; 5. razredi - Zamke u virtualnom svijetu; 6. razredi – Sukob ili vršnjak ko nasilje?; 4. razredi - Pubertet i vršnjak ko nasilje)

Plan aktivnosti za učitelje:

- Kako postupati s vršnjakim nasiljem – Protokol o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima; Pravilnik o načinu postupanja odgojno – obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima.

- Predavanje edukacija o CAP programu – program prevencije zlostavljanja djece

- literatura u školskoj knjižnici.

1. Županije provedbe

Grad Zagreb

2. Datum početka i završetka programa

Datum početka: 08.09.2019

Datum završetka: 19.06.2020

3. Ostvaruje li program formalno partnerstvo u zajednici

ne

4. Ako da, s kim (suradnik u provedbi)

/

5. Dosadašnja iskustva udruge/institucije u provođenju istog ili sličnih programa

Mjesto provedbe programa: Osnovna škola Antuna Branka Šimića, Zagreb

Godina u kojoj se program provodio: školska godina 2018./2019. i 2019./2020.

Broj obuhvaćenih korisnika: Učenicima, roditeljima, učiteljima (oko 1000 korisnika)

6. Je li program originalno autorsko djelo nositelja ili je preuzet za korištenje uz dozvole autora

Izvor programa: Originalni program

Originalni naziv programa na jeziku s kojeg je preuzet: /

7. Razina preventivnih intervencija

Univerzalna

8. Okruženje na koje je program primarno usmjeren

Škola

9. Rizici i zaštitni mehanizmi na koje program cilja

Rizici i mehanizmi: Problem ovisnosti jedan je od najtežih javnozdravstvenih problema, a sama ovisnost bolest koja se teško može izliječiti. Pojam ovisnosti ne mora se odnositi samo na psihoaktivna sredstva. Uvijek može biti ovisan o igrama na sreću, televiziji, Internetu itd., a zajednička je značajka da aktivnosti vezane uz tu ovisnost mogu postati središnji sadržaj i mehanizam njegovoga življenja.

Početak uporabe duhana, alkohola i psihoaktivnih droga obično se zbiva u tijeku adolescencije, a mladi su, zbog specifičnosti razdoblja odrastanja, relativnog neiskustva te određene mladalačke sklonosti rizicima, najugroženija populacijska skupina za usvajanje i razvoj ovisničkoga ponašanja.

Zaštitni mehanizmi: Naj učinkovitija i najbrža borba protiv ovisnosti je prevencija. Prevenirati ovisnost znači spriječiti da se ona uopće pojavi odnosno spriječiti onaj prvi korak u istraživanju i eksperimentiranju. Stvaranje pozitivne slike o sebi i razvijanje svijesti o vlastitim sposobnostima, jačanje samopouzdanja, usmjerenost na samokontrolu, razvijanje životnih i komunikacijskih vještina, razvijati odlučan stav protiv sredstava ovisnosti, razvijanje kritičkog odnosa prema utjecajima društva, poticati na donošenje ispravnih odluka.

10. Procjena potreba

Način provedbe: Svjedoci smo vremena u kojem živimo i sve više oblika neprimjerenog ponašanja maloljetnika i sve više konzumiranja različitih sredstava ovisnosti – duhan, alkohol, droge. U školskom okruženju i izvan njega, sve je više agresivnih ispada učenika. Također, pojavljuju se sukobi izazvani komuniciranjem putem Interneta i društvenih mreža. Skloni smo tome da je agresija kod djece i mladih izraz nezadovoljstva učenika društvenom, obiteljskom, pa i školskom sredinom. Roditelji, učitelji, a i sami učenici često izražavaju svoju nemoć kod rješavanja ovakvih problema. Učitelji se osjećaju nekompetentnima za rješavanje problema agresivnog ponašanja učenika, kao i problema ovisnosti, a ponekad i agresivnog ponašanja roditelja te izražavaju želju za daljnjim stručnim usavršavanjem. Slijedom svega navedenog provedba Školskih preventivnih programa u odgojno-obrazovnim ustanovama, pa tako i u našoj školi, ima svoje opravdanje i svrhu.

Očekivani rezultati: Stvaranje školskog ozračja koje će podržavati svaku dobru volju te uvažavati stavove i mišljenja druge osobe. Potpora i poticaj obitelji u održavanju komunikacije roditelj – dijete. U školi promicati uspješnu dvosmjernu komunikaciju na relaciji učenik – učitelj.

11. Trajanje programa

Trajanje jednog ciklusa programa u tjednima:

12. Ciljevi programa

Opis: Stvaranje pozitivne slike o sebi i razvijanje svijesti o vlastitim sposobnostima, jačanje samopouzdanja, usmjerenost na samokontrolu, razvijanje životnih i komunikacijskih vještina, razvijati odlučan stav protiv sredstava ovisnosti, razvijanje kritičkog odnosa prema utjecajima društva, poticati na donošenje ispravnih odluka.

2. Djelovati na smanjivanje konzumiranja bilo koje vrste sredstava ovisnosti kod učenika i na smanjenje nasilja.

3. Provoditi zaštitu cjelokupne populacije učenika.

4. Učenike s povećanim rizikom pojačano zaštititi:

-učenici s problemima u ponašanju (agresivni, depresivni, nezadovoljni, učenici s niskim stupnjem samopoštovanja itd.)

-učenici iz rizičnih obitelji (disfunkcionalne obitelji, deficitarne obitelji, obitelji s lošim ili nestabilnim ekonomskim statusom itd.)

5. Stvoriti pozitivno i poticajno okruženje u školi - omogućiti bolju komunikaciju između učenika i učitelja.

6. Provoditi posebne programske aktivnosti za kreativno korištenje slobodnog vremena učenika:

-športske aktivnosti u školi i izvan škole

-izvanredne aktivnosti za kreativno korištenje slobodnog vremena

-posjet kinu, kazalištu, organiziranje plesa, izložbi učenikovih radova, uređivanje prostora u školi i oko škole

-radionice za učenike

7. Edukacija učitelja i stručnih suradnika

-nabavka literature, stručna predavanja, radionice

8. Edukacija roditelja

-predavanja, radionice, literatura

Specifični: Razvijati kritičko razmišljanje o konzumiranju sredstava ovisnosti;

Razumjeti rizike povezane s konzumiranjem alkohola, cigareta i droga;

Prepoznati razloge protiv korištenja sredstava ovisnosti

Promocija zdravog načina života; Važnost strukturiranja slobodnog vremena kao i razvijanje samopoštovanja i socijalnih vještina kod učenika.

Razumjeti emocionalna stanja; prepoznavanje i nošenje s neugodnim emocijama (naglasak na ljutnji);

Povezati osjećaje s tumačenjem događaja; osvijestiti vezu između misli, osjećaja i ponašanja; osvijestiti samokontrolu ponašanja; shvatiti značenje sukoba; razlikovati nenasilne i nasilne načine rješavanja sukoba; upotrebljavati asertivne načine rješavanja nastalih sukoba.

13. Ciljana skupina

Opis populacija, Osnovna škola, Odrasli, Obitelj / roditelji

14. Korisnici programa

Opis korisnika: Učenici od 1. do 8. razreda Osnovne škole.

Roditelji učenika.

Učitelji.

Broj korisnika na godišnjoj bazi: 1000

15. Metode korištene u programu

Predavanje, Radionica

16. Program je evaluiran

da

17. Vrsta provedene evaluacije

Da - Evaluacija procesa

18. Metoda evaluacije

Evaluacijski upitnici za učenike; povratna informacija od učenika, roditelja i učitelja.

19. Evaluatori

Unutarnji

20. Najvažniji rezultati evaluacije

Evaluacija je planirana unaprijed na razni razrednih odjela (evaluacijski upitnici te povratne informacije korisnika).
Pozitivni ishodi, želja za dodatnim edukacijama i radionicama, korisnost i primjenjivost provedenih aktivnosti.

21. Program je promoviran u okviru medijske kampanje na nacionalnoj i/ili lokanoj razini

Promoviran: ne

Sadržaj i tijek kampanje: /

22. Ukupni proračun programa za jednu godinu provođenja (HRK)

23. Izvori financiranja

Vlastita sredstva (HRK):

Gradsko financiranje (HRK):

Županijsko financiranje (HRK):

Nacionalno financiranje (HRK):

Drugi izvori (HRK):